

Sairaalahygienia –ohjeet henkilökunnalle ja opiskelijoille

Tämä ohje koskee kaikkia Satakunnan hyvinvointialueella toimivia sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköitä.

Kädet pestään saippualla ja lämpimällä vedellä, kun kädet likaantuvat näkyvästi, aina työhön tultaessa ja sieltä lähdettäessä, WC:ssä käynnin jälkeen ja ennen ruokailua. Käsien pesun tarkoitus on puhdistaa kädet liasta ja eritteistä sekä vähentää väliaikaista mikrobiflooraa ja sen siirtymistä. Pesuajan tulee olla vähintään 30 sekuntia. Kädet kuivataan huolellisesti, minkä jälkeen ne desinfioidaan käsidesinfektioaineella.

Kädet desinfioidaan käsidesinfektioaineella aina ennen potilaskontaktia ja sen jälkeen, ennen aseptisia toimenpiteitä, kun on kosketettu potilaan lähiympäristöä tai jos on ollut eritekontaktimahdollisuus. Alkoholia sisältävän käsidesinfektioaineen tarkoitus on poistaa ja tuhota väliaikainen mikrobifloora. Poikkeuksena ovat Clostridioides difficile -itiöt (antibiotiiripuli) ja norovirus. Kun niille on altistuttu, kädet sekä pestään saippuaa käyttäen, että desinfioidaan. Käsidesinfiointiainetta otetaan vähintään 3 ml ja hierotaan käsiin 20 - 30 sekuntia kunnes kädet ovat kuivat ja alkoholi on haihtunut.

Suojakäsineitä käytetään sellaisissa työvaiheissa, joissa iho joutuu suoraan kosketukseen veren, kehon nesteiden, eritteiden, kontaminoituneiden alueiden, potilaiden limakalvojen tai rikkiäisen ihon kanssa. Käsineitä käytetään myös käsiteltäessä kontaminoituneita välineitä ja infektioportteja. Käsineet vaihdetaan siirryttäessä aseptisessä työjärjestyksessä "likaisemmalta" alueelta "puhtaammalle" alueelle. Kädet desinfioidaan aina ennen käsineiden pukemista ja heti käsineiden riisumisen jälkeen. Suojakäsineet valitaan käyttötarkoituksen mukaisesti.

Kädet on pidettävä kunnossa. Kädet kuivataan huolellisesti kosteuden aiheuttamien ihottumien ja infektioiden estämiseksi. Toisaalta ihon liiallista kuivumista ja halkeilua on vältettävä. Haavaumat on hoidettava ja krooniset käsi-ihottumat on syytä tutkituttaa ja hoitaa. Infektiot, kuten kynnenvierusinfektio, on hoidettava asianmukaisesti ennen potilastyöhön ryhtymistä. Infektoituneista ihorikoista pitää ottaa bakteeriviljely. Sormukset, käsikorut, rannekellot, pitkät kynnet sekä rakenne- ja geelikynnet ja kynsikorut estävät käsien riittävää puhdistumista, minkä takia niiden käyttö potilastyössä on kiellettyä. Myös kynsilakan käyttö on kielletty.

Potilastyötä tekevän on huolehdittava myös omasta terveydestään. Henkilökunnan on muistettava oma vastuunsa tarttuvien tautien leviämisen ehkäisyssä. Akuutisti sairaana ei tulla töihin.

Satakunnan hyvinvointialueelle työhön tulevan henkilön tai käytännön harjoitteluun tulevan opiskelijan tulee täyttää infektioturvallisuuslomake, jonka perusteella arvioidaan työntekijän tai opiskelijan soveltuvuus työhön tartuntatautilain säädösten perusteella.

[Sote-alan työntekijöiden infektioturvallisuuslomake](#)

[Opiskelijoiden infektioturvallisuuskyselystä](#) antavat tietoa opiskelijakoordinaattorit.

Vuodeosastoilla ja poliklinikoilla käytetään työnantajan huoltamaa suojavaatetta, joka vaihdetaan sen likaantuessa ja ainakin viikoittain, epidemiatilanteissa päivittäin. Korkeaa aseptiikkaa vaativissa työpisteissä (esimerkiksi leikkaussalit) on käytettävä työpisteasua. Työpisteasulla tarkoitetaan työasukokonaisuutta, johon kuuluvat työpuku, sukat ja kengät. Suojavaatteen tulee peittää alla olevat vaatteet. Pitkähihaisen työtakin hihat on käärittävä niin, että käsien desinfektio kyynärpäihin asti on mahdollista. Työtakin tulee olla kiinni potilasta hoidettaessa ja tutkittaessa. Niin sanottujen vilutakkien käyttö lähihoidossa on kiellettyä. Työjalkineiden kanssa on käytettävä sukkia.

Aseptiikkaa vaativissa toimenpiteissä käytetään kirurgista suunenäsuojusta, steriiliä toimenpidevaatetusta sekä kertakäyttöistä hiussuojusta. Hiussuojuksen tarkoituksena on suojata aseptisia alueita, erityisesti leikkaushaavaa, hiuksista tippuvilta vierasesineiltä ja niiden mukana mikrobeilta. Hiussuojuksen tulee peittää kaikki hiukset. Kädet desinfioidaan aina hiussuojuksen pukemisen ja riisumisen jälkeen. Sairaalassa käytetään omia siistejä työjalkineita huomioiden hygienia- ja työturvallisuusnäkökohdat. Tietyissä yksiköissä on käytettävä työnantajan tarjoamia erityisjalkineita.

Jos opiskelija tai työntekijä haluaa käyttää päähinettä uskonnollisista syistä, sen on oltava pestävä. Henkilökohtaiset päähineet pestään kotona. Vaihda päähine sen likaantuessa tai vähintään 3 kertaa viikossa.